

**„TRZY NIERÓWNE POŁÓWKI”,
CZYLI TRUDNE POCZĄTKI
NIEPODLEGŁOŚCI**

**MAŁGORZATA
WOJNAROWSKA**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program historii w szkole podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Beata Falkowska
Agnieszka Ratajczak-Mucharska
dr Anna Araucz
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji

„Trzy nierówne połówki”, czyli trudne początki niepodległości.

Cel ogólny

- poznanie wydarzeń pierwszych lat niepodległości, które zaważyły na kształcie granic.

Cele operacyjne (szczegółowe)

Uczeń:

- wyjaśnia okoliczności kształtowania się granic w wyniku wojen, powstań, plebiscytów,
- sytuuje w czasie i wskazuje na mapie wydarzenia z lat 1918–1922.

Metody/techniki/formy pracy

- przygotowanie notatki graficznej na bazie animacji,
- praca pod kierunkiem – e-podręcznik i mapa,
- dyskusja,
- praca indywidualna,
- praca w grupach.

Środki dydaktyczne

- Animacja na YouTube: *II RP – Droga do niepodległości* <https://www.youtube.com/watch?v=-GK4LPV1xHo> [dostęp: 18.12.2018],
- oś czasu z e-podręcznika http://www.epodreczniki.pl/reader/c/223790/v/latest/t/student-canon/m/j0000008NEB6v32#j0000008NEB6v32_0000001Z [dostęp: 18.12.2018],
- ćwiczenia z e-podręcznika (w tym krzyżówka): ćwiczenie 3, 4, 5 http://www.epodreczniki.pl/reader/c/223790/v/33/t/student-canon/m/j0000008NEB6v32#j0000008NEB6v32_0000000J [dostęp: 18.12.2018],
- instrukcja dla uczniów (dostosowana do specjalnych potrzeb edukacyjnych),
- aplikacja Kahoot lub Quizizz i urządzenia mobilne.

Opis przebiegu lekcji

Samodzielna praca w domu:

- Uczniowie oglądają animację o kształtowaniu się granic II RP – YouTube (12 minut 40 sekund).
- Przygotowują notatkę graficzną.

Praca na lekcjach (dwie godziny lekcyjne):

- Wprowadzenie – nauczyciel prosi uczniów o przypomnienie, jak długo Polski nie było na mapie, ile trwał okres zaborów. Prowadzi do wniosku, że Polacy przez ponad wiek żyli w trzech różnych rzeczywistościach.

- Krótka rozmowa z uczniami na temat tego, co oznacza użyte w temacie lekcji określenie „trzy nierówne połówki” (cytat z *Przedwiośnia* S. Żeromskiego).
- Uczniowie w parach porównują przyniesione notatki, a potem na forum klasy porządkują wiadomości o tym, które tereny znalazły się w granicach II RP w wyniku zabiegów dyplomatycznych, plebiscytów, powstań, walk i wojen (mapa i oś czasu).
- Sprawdzenie wiadomości z wykorzystaniem aplikacji Kahoot lub Quizizz – uczniowie rozwiązują test na urządzeniach mobilnych.
- Na kolejnej lekcji – praca w grupach, ćwiczenia z e-podręcznika dotyczące wojny o granicę wschodnią (oś czasu) – zaznaczanie wydarzeń na osi czasu.
- Postanowienia pokoju ryskiego – praca z mapą.
- Ćwiczenie z mapą i tabelą – miasta w granicach II RP – ćwiczenia 3 i 4 (miasta w II RP i obecnie: które były, a teraz nie są w naszych granicach i odwrotnie?).
- Rozwiązywanie krzyżówki podsumowującej zagadnienie kształtowania się granic (w razie trudności uczniowie korzystają z dostępnych materiałów) – ćwiczenie 5.
- Podsumowanie – gigantyczny wysiłek dyplomatyczny i zbrojny Polaków w walce o granice państwa, zasługi ojców naszej niepodległości.

Komentarz metodyczny

Praca w trybie odwróconej lekcji. Temat realizowany na dwóch godzinach lekcyjnych. Uczniowie najpierw w domu zdobywają podstawowe informacje o przebiegu walk i zabiegów dyplomatycznych o nasze granice (animacja z YouTube). Notatka ułatwi im zrozumienie i zapamiętanie zawiłych kwestii kształtowania się naszych granic (dla uczniów ze specjalnymi potrzebami notatka ma opracowany „szkielet”, aby łatwiej im było porządkować treści).

Na obu lekcjach pracują w grupach, zdobywają dodatkowe informacje o okresie kształtowania granic z wykorzystaniem e-podręcznika, wykonują ćwiczenia (mapa, oś czasu, krzyżówka) i dyskutują nad ogromnym wysiłkiem dyplomatycznym i wojskowym, dzięki któremu powstała II RP. Wykonują quiz podsumowujący w aplikacji Kahoot lub Quizizz, który może przygotować uczeń ze SPE (zdolny). Inni uczniowie ze SPE korzystają ze wsparcia pozostałych członków grupy i – w razie potrzeby – nauczyciela, który obserwuje pracę grup, udziela informacji zwrotnej, pomocnej w wykonywaniu kolejnych ćwiczeń (oceniające kształtujące). Uczniowie podczas zajęć rozwijają umiejętności przedmiotowe i kompetencje kluczowe (np. cyfrowe, społeczne, obywatelskie, w zakresie uczenia się i tworzenia informacji).